

UCHWAŁA Nr 472. 82 .2012
ZARZĄDU POWIATU W SIERPCU
z dnia 21 sierpnia 2012 roku

w sprawie przedłożenia do konsultacji projektu „Programu opieki nad zabytkami Powiatu Sierpeckiego na lata 2012-2015”

Na podstawie art. 32 ust. 1 i ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1592 z późn. zm.), § 85 ust. 1 pkt 1, § 101 ust. 1 Statutu Powiatu Sierpeckiego (Dz. Urz. Woj. Maz. z 2011 r. Nr 78, poz. 2488) w związku z pkt 6 Załącznika nr 1 do Uchwały Nr 49/VII/2011 Rady Powiatu w Sierpcu z dnia 15 kwietnia 2011 roku w sprawie określenia szczegółowego sposobu konsultowania z organizacjami pozarządowymi i podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie projektów aktów prawa miejscowego w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji (Dz. Urz. Woj. Maz. z 2011 r. Nr 78, poz. 2487) - uchwala się, co następuje:

§ 1. Przedkłada się do konsultacji z organizacjami pozarządowymi i podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie projekt „Programu opieki nad zabytkami Powiatu Sierpeckiego na lata 2012-2015”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. 1. Konsultacje będą polegały na wyrażeniu opinii i złożeniu uwag w sprawie będącej przedmiotem konsultacji do dnia 7 września 2012r. na adres:

Starostwo Powiatowe w Sierpcu,
ul. Świętokrzyska 2a,
09-200 Sierpc
z dopiskiem „Program opieki nad zabytkami”.

2. Projekt „Programu opieki nad zabytkami Powiatu Sierpeckiego na lata 2012-2015” zostanie zamieszczony na stronie internetowej Powiatu Sierpeckiego, na stronie BIP oraz na tablicy ogłoszeń Starostwa Powiatowego w Sierpcu.

3. Osobą odpowiedzialną za przeprowadzenie konsultacji jest Zbigniew Czajkowski – główny specjalista w Wydziale Oświaty i Zdrowia Starostwa

Powiatowego w Sierpcu.

§ 3. Wyniki konsultacji przedłożyć Radzie Powiatu w Sierpcu wraz z projektem uchwały w sprawie uchwalenia „Programu opieki nad zabytkami Powiatu Sierpeckiego na lata 2012-2015” oraz zamieścić w Biuletynie Informacji Publicznej Starostwa Powiatowego w Sierpcu i na tablicy ogłoszeń w Starostwie Powiatowym w Sierpcu.

§ 4. Wykonanie uchwały powierza się Przewodniczącemu Zarządu.

§ 5. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Zarząd:

1. Jan Laskowski – Przewodniczący
2. Marek Gąsiorowski – członek
3. Sławomir Olejniczak – członek
4. Wojciech Rychter – członek
5. Krystyna Siwiec – członek

.....
niedobęczy
.....

.....

.....

.....
niedobęczy

***PROGRAM OPIEKI NAD ZABYTKAMI
POWIATU SIERPECKIEGO
NA LATA 2012 -2015***

Spis treści

I. Wprowadzenie.....	2
II. Podstawa prawna opracowania.....	4
1. Cele programu opieki nad zabytkami w świetle ustawy o ochronie zabytków.	4
IV. Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego w świetle ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.	7
V. Zadania samorządu z zakresu ochrony dziedzictwa kulturowego.	7
VI. Opieka nad zabytkami w świetle dokumentów strategicznych.	7
1. Narodowa Strategia Rozwoju Kultury w latach 2004 – 2013.	7
2. Narodowy Program Kultury: „Ochrona Dziedzictwa Kulturowego” na lata 2004-2013.	9
3. Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego na lata 2005- 2020.	
4. Zgodność programu opieki nad zabytkami z dokumentami powiatowymi..	11
VI. Wykaz zabytków znajdujących się na terenie Powiatu Sierpeckiego. .	12
VII. Analiza SWOT.....	17
VIII. Cele i zadania Programu Opieki nad Zabytkami Powiatu Sierpeckiego na lata 2012-2015.....	19
IX. Wdrażanie Powiatowego Programu Opieki nad Zabytkami.....	22
1. Instrumenty prawne, instytucjonalne i finansowe.....	22
2. Monitoring działania Programu.	23

I. Wprowadzenie.

Dziedzictwo kulturowe stanowi dorobek materialny i duchowy poprzednich pokoleń. Dziś z jednej strony przedmiot ochrony, z drugiej zaś potencjał, który winien zostać wykorzystany dla przyszłego rozwoju. Powiat sierpecki posiada znaczne zasoby dziedzictwa kulturowego i środowiska naturalnego. Najczęściej utożsamiamy dziedzictwo kulturowe z architekturą i sztuką. Mieszkańcy powiatu są spadkobiercami dorobku kulturowego poprzednich pokoleń. Kultura ta jest częścią polskiego, europejskiego i światowego dziedzictwa, stanowi nasze korzenie.

Kultura to kapitał, który można wykorzystać do rozwoju gospodarczego i promocji powiatu. Świadomość potrzeby ochrony zabytków dla nas i dla przyszłych pokoleń jest coraz powszechniejsza wśród mieszkańców naszego regionu. Jednak nie każdy do końca wie, jak właściwie należy zadbać o zabytek. Dlatego stworzenie programu opieki nad zabytkami przez powiat jest ważnym czynnikiem w upowszechnianiu tej wiedzy i pomaganiu właścicielom zabytków w dbaniu o ich należyty stan i atrakcyjny wygląd. Zabytki nie mogą kojarzyć się z zapuszczonymi budynkami, ruinami, do których nie można wejść. Zabytki – to świadectwo naszej historii, w naszym więc interesie, powinno być zaprezentowanie ich z jak najlepszej strony.

Jednocześnie musimy pamiętać, że zabytkami w naszym powiecie są nie tylko budynki, to także całe zespoły zabudowy. Umiejętne zaadaptowanie obiektów zabytkowych (takich jak np. stare budynki magazynowe czy przemysłowe na hotele, itp.), a przede wszystkim dbanie o ich dobry stan techniczny (poprzez bieżące remonty i konserwacje) podnosi atrakcyjność obiektów i całej miejscowości. Wartość turystyczną powiatu mierzy się istnieniem zadbanych zabytków, tworzących niepowtarzalny charakter, przyciągający turystów.

Zabytki tworzą niepowtarzalny produkt turystyczny, który jest ogromnym atutem powiatu i który stanowi punkt wyjścia w jego rozwoju. Wobec powyższego ważnym zadaniem dla powiatu winno być połączenie promocji środowiska naturalnego z promocją zasobów dziedzictwa kulturowego.

Program opieki nad zabytkami powiatu sierpeckiego stanowi punkt wyjścia do stworzenia możliwości współpracy między powiatem i gminami oraz właścicielami zabytków w celu jak największej dbałości o nasze wspólne dziedzictwo kulturowe, a także wypromowanie go w kraju i za granicą jako atrakcyjny produkt turystyczny.

II. Podstawa prawna opracowania.

Podstawą prawną niniejszego opracowania jest ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2003 r., Nr 162, poz. 1568, z późn. zm.).

Ustawa wprowadza obowiązek sporządzania krajowego programu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami oraz przez samorządy odpowiednio: wojewódzkiego, powiatowego oraz gminnego programu opieki nad zabytkami.

Zgodnie z art. 87 ww. ustawy powiatowy program opieki nad zabytkami sporządza się na okres 4 lat. Powiatowy program opieki nad zabytkami podlega uchwaleniu przez Radę Powiatu, po przeprowadzeniu procesu konsultacji oraz po uzyskaniu opinii Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Warszawie. Program ogłoszony jest w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego.

1. Cele programu opieki nad zabytkami w świetle ustawy o ochronie zabytków

Program opieki nad zabytkami Powiatu Sierpeckiego ma na celu:

- 1) włączenie problemów ochrony zabytków do systemu zadań strategicznych, wynikających z koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju;
- 2) uwzględnianie uwarunkowań ochrony zabytków, w tym krajobrazu kulturowego i dziedzictwa archeologicznego, łącznie z uwarunkowaniami ochrony przyrody i równowagi ekologicznej;
- 3) zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania;
- 4) wyeksponowanie poszczególnych zabytków oraz walorów krajobrazu kulturowego;
- 5) podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych oraz wspieranie inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych na opiekę nad zabytkami;
- 6) określenie warunków współpracy z właścicielami zabytków, eliminujących sytuacje konfliktowe związane z wykorzystaniem tych zabytków;
- 7) podejmowanie przedsięwzięć umożliwiających tworzenie miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami.

Program opieki nad zabytkami jest dokumentem o charakterze uzupełniającym. Ma on określać stan do którego należy dążyć w zakresie opieki nad zabytkami, wskazywać konieczne do wykonania zadania i sugerować sposoby ich realizacji.

Rozporządzenia regulujące kwestie opieki nad zabytkami.

1. Rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 9 lutego 2004 r. w sprawie wzoru znaku informacyjnego umieszczanego na zabytkach nieruchomości wpisanych do rejestru zabytków (Dz. U. Nr 30, poz. 259);
2. Rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 12 maja 2004 r. w sprawie odznaki „Za opiekę nad zabytkami” (Dz. U. Nr 124, poz. 1304 z późn. zm.);
3. Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 27 lipca 2011r. w sprawie prac konserwatorskich, restauratorskich, robót budowlanych, badań konserwatorskich i architektonicznych, a także innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków oraz badań archeologicznych (Dz. U. Nr 165, poz. 987);
4. Rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 25 sierpnia 2004 r. w sprawie organizacji i sposobu ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowej (Dz. U. Nr 212, poz. 2153);
5. Rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 6 czerwca 2005 r. w sprawie udzielania dotacji celowej na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków (Dz. U. Nr 112, poz. 940 z późn. zm.);

III. Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego w świetle ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Podstawą prawną ochrony dziedzictwa kulturowego w Polsce jest Ustawa z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 162, poz. 1568 z 2003 r. z późn. zm.) regulująca w sposób całościowy pojęcia zabytku, ochrony i opieki nad zabytkami, form ochrony, kompetencje organów ochrony zabytków, w tym administracji rządowej i samorządowej, formy finansowania opieki nad zabytkami, ich ewidencjonowania itp. Obowiązująca Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami wprowadziła pojęcia ochrony i opieki nad zabytkami. Zabytek jest to nieruchomość lub rzecz ruchoma, ich części lub zespoły, będące dziełem człowieka lub związane z jego działalnością i stanowiące świadectwo minionej epoki bądź zdarzenia, których zachowanie leży w interesie społecznym ze względu na posiadaną wartość historyczną, artystyczną

lub naukową.

Zabytki podzielono na 3 grupy.

Pierwszą grupą są zabytki nieruchome - do których zaliczają się krajobrazy kulturowe, układy urbanistyczne, zespoły budowlane, dzieła architektury i budownictwa, dzieła budownictwa obronnego, obiekty techniki, a zwłaszcza kopalnie, huty, elektrownie i inne zakłady przemysłowe, cmentarze, parki, ogrody i inne formy zaprojektowanej zieleni, miejsca upamiętniające wydarzenia historyczne bądź działalność wybitnych osobistości lub instytucji.

Drugą grupę stanowią zabytki ruchome: - dzieła sztuk plastycznych, rzemiosła artystycznego i sztuki użytkowej, kolekcje, numizmaty, militaria, sztandary, pieczęcie, odznaki, medale i ordery, wytwory techniki, materiały biblioteczne, instrumenty muzyczne, wytwory sztuki ludowej i rękodzieła oraz inne obiekty etnograficzne.

Trzecią grupą są zabytki archeologiczne - pozostałości terenowe pradziejowego i historycznego osadnictwa, cmentarzyska, kurhany, relikty działalności gospodarczej, religijnej i artystycznej.

Ochronie mogą podlegać także nazwy geograficzne, historyczne lub tradycyjne nazwy obiektu budowlanego, placu, ulicy lub jednostki osadniczej.

Organami ochrony zabytków są:

- Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego, w imieniu którego zadania i kompetencje, w tym zakresie wykonuje Generalny Konserwator Zabytków,
- wojewoda, w imieniu którego zadania i kompetencje, w tym zakresie wykonuje wojewódzki konserwator zabytków.

Wojewoda, na wniosek wojewódzkiego konserwatora zabytków, może powierzyć w drodze porozumienia wykonywanie części kompetencji wojewódzkiego konserwatora zabytków gminom i powiatom, z wyjątkiem prowadzenia rejestru zabytków i wojewódzkiej ewidencji zabytków.

Ochrona zabytków polega na podejmowaniu przez administrację publiczną działań mających na celu zapewnienie warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych umożliwiających trwałe zachowanie zabytków oraz ich zagospodarowanie i utrzymanie, zapobieganie zagrożeniom mogącym spowodować uszczerbek dla wartości zabytków, udaremnienie niszczenia i niewłaściwego korzystania z zabytków, przeciwdziałanie kradzieży, zaginięciu lub nielegalnemu wywozowi zabytków za granicę, kontrolę stanu zachowania i przeznaczenia zabytków, uwzględnienie zadań ochronnych w planowaniu

i zagospodarowaniu przestrzennym oraz przy kształtowaniu środowiska.

Formami ochrony są wpis do rejestru zabytków, uznanie za pomnik historii, utworzenie parku krajobrazowego, ustalenia ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

IV. Zadania samorządu z zakresu ochrony dziedzictwa kulturowego.

Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami nakłada na powiat obowiązek sporządzenia powiatowego programu opieki nad zabytkami. Program opieki przyjmuje Rada Powiatu po uzyskaniu opinii Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Następnie dokument ten jest ogłaszany w wojewódzkim dzienniku urzędowym. Z realizacji tegoż programu zarząd powiatu sporządza co 2 lata sprawozdanie, które przedstawia radzie powiatu. Co cztery lata program ten powinien być aktualizowany.

Zadaniem własnym jednostki samorządu terytorialnego jest sprawowanie opieki nad zabytkami, w tym finansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytku, do którego tytuł prawny posiada.

Zadaniem starosty jest ustanawianie, na wniosek wojewódzkiego konserwatora zabytków, społecznego opiekuna zabytków.

Starosta, w uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków, może umieszczać na zabytku nieruchomym wpisanym do rejestru znak informujący o tym, iż zabytek ten podlega ochronie.

Ponadto zadania powiatu z zakresu kultury oraz ochrony zabytków i opieki nad zabytkami wpisane są w ustawę z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (tekst jedn. Dz. U. z 2001, Nr 142, poz. 1592, z późn. zm.) w art. 4 ust. 1 pkt 7.

V. Opieka nad zabytkami w świetle dokumentów strategicznych.

1. Narodowa Strategia Rozwoju Kultury w latach 2004 – 2013.

Narodowy program kultury „Ochrona zabytków i dziedzictwa kulturowego” na lata 2004 – 2013 jest elementem opracowanej w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego Narodowej Strategii rozwoju kultury na lata 2004 – 2013. Określa on politykę rządu wobec zabytków i dziedzictwa kulturowego do 2013 roku. Misją *Narodowej Strategii Rozwoju Kultury* jest zrównoważony rozwój kultury jako najwyższej wartości przenoszonej ponad pokoleniami, określającej całokształt historycznego i cywilizacyjnego dorobku Polski, wartości warunkującej tożsamość narodową i zapewniającej ciągłość tradycji i rozwój

regionów.

Formułując zadania powiatu w zakresie ochrony dóbr kultury musimy realizować powyższy cel. Tezy Narodowej Strategii zakładają zwiększenie poziomu aktywności na szczeblu regionalnym w sferze kultury. Dotyczy to umiejętnego wkomponowania zadań z obszarów kultury w plan rozwojowy regionu, przy założeniu, iż rozwój kultury wspiera poprawę jakości potencjału regionu w dziedzinie kapitału intelektualnego oraz kapitału społecznego. Przygotowanie regionów (władz samorządowych i partnerów społecznych oraz instytucjonalnych) do tej aktywności jest ważne dla pozyskiwania funduszy Unii Europejskiej.

W założeniach Państwo Polskie powinno być partnerem dla jednostek samorządu terytorialnego i wspólnie z nimi kształtować kulturę w regionach. Do tego celu niezbędne jest zinstytucjonalizowanie platformy współpracy pomiędzy państwem a samorządami, a także w większym stopniu wykorzystanie możliwości tworzenia i prowadzenia wspólnych instytucji i wspólnych inwestycji w sferze kultury. Samorządy terytorialne powinny zyskać większą motywację w kształtowaniu instytucjonalnego zaplecza dla rozwoju kultury, w tym do wypełniania założonych w lokalnych strategiach rozwoju celów w sferze kultury, a rola państwa powinna sprowadzać się do badań naukowych i monitorowania tej sfery oraz do skutecznego zapobiegania sytuacjom kryzysowym. Jednocześnie Minister Kultury powinien posiadać odpowiednie środki na sprawowanie mecenatu nad działalnością instytucji kultury oraz instrumenty o charakterze motywującym, za pomocą których możliwa będzie realizacja polityki kulturalnej państwa w regionach. Narodowa Strategia Rozwoju Kultury wskazuje bardzo ważną przemianę w kształtowaniu podejścia do sposobów ochrony dziedzictwa kulturowego.

Współczesna ochrona zabytków powinna skupiać się na aktywnym działaniu ze względu na rosnące znaczenie powiązania kultury z rozwojem gospodarczym i dochodami regionów. Elementy naszej spuścizny kulturowej powinny zostać wykorzystane dla podjęcia działań w kształtowaniu zintegrowanych produktów turystycznych.

Strategicznymi obszarami w okresie programowania 2004–2013 są m.in. ochrona dziedzictwa kulturowego, w tym szczególnie ochrona i rewaloryzacja zabytków. Rolą Ministra Kultury oraz jednostek samorządu terytorialnego jest motywowanie społeczności do partycypacji w funkcjonowaniu sfery kultury, w tym do dobrowolnego udziału w finansowaniu instytucji i wydarzeń kulturalnych oraz twórców za pomocą stworzonych narzędzi podatkowych.

W tym celu Minister Kultury i samorządy powinny rozszerzyć obowiązki odpowiednich komórek swoich urzędów w zakresie promocji społecznej odpowiedzialności obywateli za kulturę (wspólne kampanie promocyjne, powstawanie społecznych paneli eksperckich i ciał doradczych związanych z możliwością pozyskania dodatkowych funduszy na kulturę w regionach).

W związku z przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej w równym stopniu zadaniem Ministra Kultury, jednostek samorządu terytorialnego i instytucji kultury staje się pozyskanie środków na kulturę z funduszy strukturalnych oraz innych środków Unii Europejskiej. W tym celu Minister Kultury i samorządy powinny zapewnić odpowiednie środki na wkład własny do projektów realizowanych w sferze kultury.

Celem częściowym w Narodowej Strategii Rozwoju Kultury jest m.in. zachowanie dziedzictwa kulturowego i aktywna ochrona zabytków. Jednostki samorządu terytorialnego zostały określone jako partnerzy w finansowaniu wdrażania Narodowej Strategii Kultury.

2. Narodowy Program Kultury: „Ochrona Dziedzictwa Kulturowego” na lata 2004-2013.

Narodowy Program Kultury „Ochrona zabytków i dziedzictwa kulturowego” jest dokumentem służącym wdrożeniu Narodowej Strategii Rozwoju Kultury w latach 2004 – 2013 w sferze spuścizny kulturowej Polski, stworzonym przez zespół ekspertów przy Ministrze Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Jego celem jest poprawa stanu i dostępności zabytków poprzez:

- a) tworzenie warunków instytucjonalnych, prawnych i organizacyjnych w sferze dokumentacji i ochrony zabytków,
- b) kompleksową rewaloryzację zabytków i ich adaptację na cele społeczne,
- c) zwiększenie roli zabytków w rozwoju turystyki i przedsiębiorczości,
- d) tworzenie zintegrowanych narodowych produktów turystycznych,
- e) promocję polskiego dziedzictwa kulturowego w Polsce i za granicą,
- f) wzmocnienie zasobów ludzkich w sferze ochrony zabytków,
- g) podnoszenie świadomości społecznej dotyczącej dziedzictwa kulturowego,
- h) zabezpieczenie zabytków i archiwaliów przed nielegalnym wywozem za granicę.

Narodowy Program Kultury wskazuje możliwości finansowania ochrony dziedzictwa kulturowego ze środków publicznych: z budżetu Ministra Kultury, jednostek samorządu terytorialnego oraz funduszy strukturalnych, np.: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego - jego możliwości dla sektora kultury dotyczą przede wszystkim tworzenia, modernizacji i rozwoju infrastruktury w tym

obszarze, w tym rewaloryzacji i adaptacji obiektów stanowiących dziedzictwo kulturowe lub przemysłowe. Odnosi się to przede wszystkim do tworzenia centrów kulturalnych, traktowanych jako miejsce spotkań i odgrywających znaczną rolę w wymianie kulturalnej oraz otwarciu się regionu na zewnątrz. Szczególną kategorią w infrastrukturze kulturalnej są zabytki i muzea, które mają potencjał ekonomiczny. Mogą one stanowić atrakcję turystyczną, przyczyniając się do wzrostu zainteresowania regionem zarówno dla turystów, jak i w sposób pośredni dla inwestorów. Kolejną możliwością daje Europejski Fundusz Społeczny ukierunkowany zwłaszcza na procesy dostosowawcze i unowocześnianie polityki zatrudnienia. Możliwości finansowania kultury w tym wypadku polegają na tym, że działalność związana z poprawą stanu dziedzictwa kulturowego i produkcją kulturalną może bezpośrednio lub pośrednio przyczynić się do wzrostu liczby miejsc pracy. Najczęściej projekty kulturalne z tego zakresu są bezpośrednio lub pośrednio związane z promocją danego obszaru, a także ulepszeniem usług związanych z turystyką. Efekty działalności kulturalnej wykraczają jednak daleko poza podniesienie atrakcyjności turystycznej.

3. Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego na lata 2005-2020.

Celem strategicznym programu jest utrwalanie dziedzictwa kulturowego regionu w celu budowania tożsamości oraz promocji turystycznej Mazowsza w kraju i zagranicą w połączeniu z aktywizacją obywatelską i zawodową społeczności lokalnych. Województwo Mazowieckie to region o wysokiej jakości życia; rozwoju opartego na wiedzy, umiejętnościach, aktywności i otwartości mieszkańców; silniej i zróżnicowanej gospodarki; partnerskiej współpracy; atrakcyjnej i spójnej przestrzeni, a także kultywowania dziedzictwa oraz tradycji, umacniającej tożsamość budowaną na fundamencie poszanowania bogatej spuścizny historycznej.

W ramach prac nad Wojewódzkim Programem Opieki nad Zabytkami określono pięć celów operacyjnych:

- a) zachowanie materialnej i niematerialnej spuścizny historycznej regionu,
- b) ochrona i kształtowanie krajobrazu kulturowego wsi i miast historycznych,
- c) utrwalanie zasobów dziedzictwa kulturowego w świadomości mieszkańców,
- d) promocja walorów kulturowych Mazowsza z wykorzystaniem nowoczesnych technologii,
- e) zwiększenie dostępności obiektów zabytkowych poprzez ich wykorzystanie dla funkcji turystycznych, kulturalnych i edukacyjnych – kreowanie pasm przyrodniczo – kulturowych.

4. Zgodność programu opieki nad zabytkami z dokumentami powiatowymi.

Strategia rozwoju społeczno - gospodarczego powiatu sierpeckiego w latach 2004-2012 została przyjęta Uchwałą Rady Powiatu w Sierpcu Nr 88/XV/04 w dniu 28 kwietnia 2004 roku. Jednym z celów strategicznych przypisanych w tym dokumencie jest **turystyka i rekreacja**. W ramach programu operacyjnego dotyczącego promocji powiatu sierpeckiego uwzględniono m.in. następujące zadania:

1. Stworzenie powiatowego systemu informacji i promocji obejmującego wszystkie gminy powiatu sierpeckiego,
2. Integracja działań promocyjnych samorządów lokalnych powiatu sierpeckiego,
3. Utworzenie sierpeckiego internetowego centrum informacji,
4. Opracowanie i wdrożenie programu edukacyjnego „Moja mała ojczyzna w Europie,,
5. Inicjowanie działań zmierzających do odnowy wsi oraz zachowania dziedzictwa kulturowego Ziemi Sierpeckiej,
6. Opracowanie i wdrożenie powiatowego programu opieki nad zabytkami,
7. Kształtowanie postaw proturystycznych oraz upowszechnianie wiedzy krajoznawczej o regionie wśród dzieci i młodzieży,
8. Renowacja obiektów zabytkowych na obszarze powiatu sierpeckiego.

Zadania te pokrywają się z założeniami uwzględnionym w niniejszym dokumencie.

Plan Rozwoju Lokalnego dla Powiatu Sierpeckiego na lata 2007-2013 przyjęty Uchwałą Nr 89/XIII/07 Rady Powiatu w Sierpcu z dnia 20 grudnia 2007 r, nie uwzględnia szczegółowo zadań związanych z realizacją celów dotyczących ochrony zabytków.

Należy zatem zwrócić szczególną uwagę na uwzględnienie zakładanych w niniejszym programie też, w dokumentach strategicznych dotyczących powiatu na następne lata.

VI. Wykaz zabytków wpisanych do rejestru, znajdujących się na terenie Powiatu Sierpeckiego.

Lp	Gmina	Miejscowość	Obiekt	Rejestr zabytków
1.	Gozdowo	Bonisław	kaplica na cmentarzu grzebalnym	170/1095 W 10.04.1975
2.		Dzięgielewo	park dworski, poł. XIX	577 23.09.1987
3.		Gozdowo	park, 1 poł. XIX	242/1514 W 22.05.1975
4.		Gozdowo	zespół kościoła parafialnego: kościół par. p.w. Wszystkich Świętych wraz z otaczającym terenem w obrębie muru cmentarnego, 1901-02, (ruchome wyposażenie) dzwonnica, nr rej.: j.w. plebania mur, pocz. XX w.	442 13.03.1978
5.		Kurów	kościół par. p.w. św Piotra i Pawła, 1866, (wyposażenie wnętrza)	437 13.03.1978
6.		Lelice	park dworski, 2 poł. XIX	557 20.08.1987
7.	Mochowo	Bożewo	zespół kościoła parafialnego: kościół par. p.w. śś. Jakuba i Andrzeja, 1453, nr rej.: (wyposażenie wnętrza) dzwonnica, XVIII, nr rej.: j.w. cmentarz przykościelny, nr rej.: j.w; ogrodzenie terenu cmentarza, mur., XIX/XX w. - cmentarz rzymskokatolicki parafialny, założony w 2. poł. XIX w.: układ alejek, kwater, przedwojenne nagrobki, starodrzew,	88/421/62 W 22.03.1962
8.		Cieślin	park dworski, poł. XIX	558 20.08.1987
9.		Cieślin	zespół krochmalni, 1912r.	613 10.10.1989
10.		Grodnia	Grodzisko wczesnośredniowieczne XI-XIII w.	419/245/60 W 26.03.1960
11.		Ligowo	zespół kościoła parafialnego: kościół par. p.w. św. Mateusza,	168/1025 W 19.01.1973

			1906-13, ogrodzenie cmentarza przykościelnego, mur., pocz. XX w. cmentarz rzymskokatolicki parafialny, założony poł. XIX w.: układ alejek, kwater, przedwojenne nagrobki, starodrzew,	
12.		Mochowo	zespół kościoła parafialnego: kościół par. p.w. św. Marcina, drewn., 1684. XVIII, 1876, wraz z najbliższym otoczeniem w promieniu 50 m	149/598/62 W 4.04.1962
13.		Obręb	zespół dworski, XIX/XX	539 8.09.1980
14.		Żurawin	zespół kościoła filialnego: kościół Przemienienia Pańskiego, 1903, (wyposażenie wnętrza) kaplica p.w. MB Żurawińskiej, mur., k. XVIII w., remont. 1863 r i 1975. ogrodzenie terenu przykościelnego, mur. pocz. XX w.	439 13.03.1978.
15.		Łukomie	dwór wraz z parkiem i sadem owocowym	499 25.05.1979
16.		Łukomie	kościół i dzwonnica	436 6.02.1978
17.		Rościszewo	dwór ze skrzydłami i najbliższym otoczeniem w promieniu 100 m	29/100 W 20.01.1958
18.	Rościszewo	Rościszewo	kościół par. p.w. św. Doroty (ob. św. Józefa), 1779-81, wraz z plastycznym i architektonicznym wyposażeniem wnętrza i najbliższym otoczeniem w promieniu 50 m	30/101 W 20.01.1958
19.		Rościszewo	spichlerz	470 14.11.1978
20.	Gmina Sierpc	Borkowo Wielkie	park	597 29.12.1988
21.		Dziembakowo	dwór i pozostałości parku	473 14.11.1978
22.		Goleszyn	kościół wraz z terenem cmentarza kościelnego	89/422/62 W 22.03.1962
23.		Kwaśno	dwór wraz z parkiem	244/1516/75 W 22.05.1975
24.		Miłobędzyn	zespół dworski: dwór, park	551 1.07.1987

25.		Piastowo	oficyna prawa z zespołu dworskiego	246/1518/75 W 22.05.1975
26.	Miasto Sierpc	Sierpc	dom Plac Kardynała Wyszyńskiego 15	617 22.10.1990
27.		Sierpc	dom ul. 1-go Maja 9	256 30.01.1979
28.		Sierpc	dom ul. Benedyktyńska 4	248 30.01.1979
29.		Sierpc	dom ul. Benedyktyńska 6	250/1523/75 W 22.05.1975
30.		Sierpc	dom ul. Farna 3	254 30.01.1979
31.		Sierpc	dom ul. Partyzantów 4	247/1520/75 W 22.05.1975
32.		Sierpc	dom ul. Piastowska 46 B	251/1524/75 W 22.05.1975
33.		Sierpc	dom ul. Piastowska 6	252 30.01.1979
34.		Sierpc	dom ul. Piastowska 8	253/1526/75 W 22.05.1975
35.		Sierpc	dom ul. Żeromskiego 1	255 30.01.1979
36.		Sierpc	"drewniany budynek mieszkalny dawniej spichlerz (ob"Kasztelanka") ul. Kasztelańska 2 A	33/113 W 25.01.1958
37.		Sierpc	fragment układu urbanistycznego	165/864 W 26.11.1971
38.		Sierpc	kościół filialny wraz z wystrojem wnętrza i najbliższym otoczeniem w promieniu 50 m	35/115 W 25.01.1958
39.		Sierpc	kościół parafialny wraz z plastycznym i architektonicznym wyposażeniem wnętrza i najbliższym otoczeniem w promieniu 50 m	34/114 W 25.01.1958
40.		Sierpc	ratusz	150/599/62 W 4.04.1962
41.		Sierpc	ruiny kościoła p.w. Św Krzyża wraz z otoczeniem w promieniu 50 m	36/118 W 30.01.1958
42.		Sierpc	ul. Partyzantów 16	249 30.01.1979

43.		Sierpc	zespół sakralny benedyktynek wraz z otoczeniem w promieniu 50 m: kościół wraz z architektonicznym i plastycznym wyposażeniem wnętrza, budynek klasztorny i dzwonnica	32/112 W 15.01.1958
44.			zespół dworca kolejowego, ul. Dworcowa 7 dworzec kolejowy – wieża ciśnień – dom pracowników kolei	nr rej.: 181 z 05.10.1999:
45.		Blizno	- kościół fil. p.w. św. Wawrzyńca, drewn., 1720, – ruchome wyposażenie kościoła, wpis do rejestru zabytków: 146 B z 15.11.95 (1 obiekt)	241 29.01.1979
46.	Szczutowo	Gójsk	- kościół par. p.w. Serca Jezusowego, 1903-06, (ruchome wyposażenie) - cmentarz przykościelny; - cmentarz parafialny katolicki; - cmentarz wojenny z I wojny światowej. - park dworski, XIX w., pozostałość;	441 13.03.1978
47.		Szczutowo	kościół par. p.w. św. Marii Magdaleny, drewn., XVIII-XX, – ruchome wyposażenie kościoła, wpis do rejestru zabytków: 145 B z 15.11.95 (4 obiekty) - dzwonnica, drewn., nr rej.: j.w. - cmentarz parafialny.	151/600/62 W 4.04.1962
48.	Zawidz	Gutowo	dwór wraz z resztką parku	243/1515/75 W 22.05.1975
49.		Jeżewo	kościół par. p.w. św. Bartłomieja, 1 poł. XVI, 1740, wraz z najbliższym otoczeniem w promieniu 50 m	159/731 W 7.05.1962
50.		Majki	zespół dworski: dwór, park	562 28.08.1987
51.		Skoczkowo	park dworski, 2 poł. XIX	571 1.09.1987
52.		Słupia	- kościół par. p.w. św. Jakuba, 1876-84, (ruchome wyposażenie kościoła)	239 29.01.1979

			- kaplica przedpogrzebowa na terenie cmentarza; - ogrodzenie cmentarza przykościelnego - cmentarz parafialny, przełom XIX/XX w.	
53.		Szumanie	osada z okresów przedrzymskiego i wpływów rzymskich oraz wczesnego średniowiecza	434/1060 W 20.06.1974
54.		Zawidz	kościół wraz z dzwonnica i terenem cmentarza kościelnego	152/601/62 W 4.04.1962
55.		Zgagowo	park, poł. XIX w., przekomponowany w pocz. XX w.	570 2.09.1987

W zakresie archeologii:

Na terenie powiatu sierpeckiego zlokalizowano 1368 stanowisk archeologicznych w tym :

1. 179 w granicach ewidencyjnych gminy Gozdowo ,
2. 208 ----- „----- Mochowo ,
3. 239 ----- „----- Rościszewo ,
4. 221 ----- „----- Sierpc ,
5. 137 ----- „----- Szczutowo ,
6. 348 ----- „----- Zawidz ,
7. 36 ----- „----- miasta Sierpc .

Dwa spośród w/w stanowisk wpisane są do ogólnopolskiego rejestru zabytków :

1. Szumanie , gm .Zawidz, st. nr 1 (AZP 45-55/ 7) - osada z okresów przedrzymskiego i wpływów rzymskich oraz wczesnego średniowiecza - Dec Nr 434/1060W z dn. 20.06.1974r.
2. Grodnia , gm.Mochowo, st. nr 1 (AZP 46-52/27) - grodzisko z okresu wczesnego średniowiecza i osada z okresu wpływów rzymskich - Dec. Nr 419/245/60W z dn. 26.03.1960r.

Pozostałe stanowiska archeologiczne wpisane są do ewidencji konserwatorskiej woj. mazowieckiego a ich karty ewidencyjne zgromadzone są w archiwum

Delegatury w Płocku , Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Warszawie .

VII. Analiza SWOT.

Stan obecny i perspektywy ochrony dziedzictwa kulturowego na terenie Powiatu Sierpeckiego podsumowane zostały w układzie słabych i mocnych stron oraz szans i zagrożeń dla tej dziedziny. Analiza SWOT jest jednym z elementarnych narzędzi diagnostycznych, opisującym stan obecny analizowanego obszaru. Składa się z opisu jego czterech elementów: mocnych i słabych stron- czyli pozytywnych i negatywnych warunków wewnętrznych oraz szans i zagrożeń – czyli pozytywnych i negatywnych warunków zewnętrznych. Dokonana analiza stanowi podstawę do opracowania kierunków działania oraz ma pomóc w określeniu podstawowych priorytetów w zakresie ochrony zabytków na terenie powiatu.

Mocne strony :

- atrakcyjne walory krajoznawczo-przyrodnicze,
- czyste środowisko naturalne,
- znaczne rozpoznanie zasobów dziedzictwa kulturowego z terenu powiatu,
- niewielka odległość od Warszawy, Płocka, Torunia,
- wykształcona kadra,
- oferta szkolnictwa ponadgimnazjalnego,
- niezłe rozwinięta infrastruktura,
- duża lesistość,
- tradycje rzemieślnicze.

Słabe strony :

- brak pełnych planów zagospodarowania przestrzennego gmin,
- brak wypracowanych programów wspierania ochrony zabytków,
- niewystarczająca świadomość społeczna o konieczności należytego dbania o zabytki,
- mała promocja zasobów dziedzictwa kulturowego powiatu jako towaru turystycznego,
- niewystarczająca ilość środków na rozwój instytucji kultury w niektórych gminach,
- zły stan techniczny obiektów zabytkowych,
- słabo rozwinięta baza turystyczna,

SZANSE:

- rozwój turystyki i agroturystyki,
- poszerzenie tras turystycznych i szlaków o miejsca i obiekty zabytkowe,
- rozbudowa baz turystycznych z wykorzystaniem obiektów i obszarów o wartościach historycznych i kulturowych,
- uwzględnienie potrzeb ochrony w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin,
- koordynacja działań konserwatorskich z Mazowieckim Konserwatorem Zabytków,
- poprawa jakości dróg,
- współpraca z innymi powiatami,
- rozwój promocji turystyki przy udziale Mazowieckiej Organizacji Turystycznej,,
- rozwój małej i średniej przedsiębiorczości,
- napływ kapitału z zewnątrz,

ZAGROŻENIA:

- samowolne działania na zabytkach bez uzgodnień konserwatorskich,
- brak gotowych projektów budynków mieszkalnych i gospodarczych nawiązujących do miejscowej tradycji, które można by było wykorzystać przy realizacji kolejnych inwestycji,
- brak nakładów w należytej wysokości z budżetów samorządowych na odnowę obszarów i obiektów zabytkowych,
- brak wypracowanych działań na rzecz dofinansowania prac remontowych, konserwatorskich czy renowacyjnych przy zabytkach,
- brak działań w celu pozyskania środków Unii Europejskiej na ochronę zabytków,
- przypisywanie powiatowi nowych zadań bez zabezpieczenia środków finansowych,

Analiza SWOT nie formułuje wniosków dotyczących wykorzystania zabytków jako jednego z ważnych elementów podnoszących atrakcyjność powiatu, jej wyniki wskazują, że problematyka ochrony dziedzictwa kulturowego w powszechnej świadomości społecznej nie stanowi obszaru zainteresowania, brak jest działań i kontroli społecznej w tym zakresie. W związku z powyższym należy wskazać kilka obszarów, które wymagają podjęcia świadomych i planowych działań dotyczących dziedzictwa kulturowego: - upowszechnianie świadomości

wartości i jakości krajobrazu kulturowego;

- budzenie zainteresowań dotyczących dziedzictwa kulturowego oraz pozytywnego ruchu społecznego na rzecz jego ochrony;
- zainteresowanie władz samorządowych szczebla gminnego problematyką ochrony szeroko pojętego (m. in. jako tradycyjna przestrzeń) dziedzictwa kulturowego.

VIII. Cele i zadania Programu Opieki nad Zabytkami Powiatu Sierpeckiego na lata 2012-2015.

Należy nadmienić, iż Powiat Sierpecki nie posiada na swoim stanie obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru, do których posiada tytuł prawny.

Dlatego też katalog otwarty celów, które uwzględniono w Programie Opieki nad Zabytkami Powiatu Sierpeckiego na lata 2012-2015 skupia się na dwóch zasadniczych kwestiach:

- 1) wyeksponowanie poszczególnych zabytków oraz walorów krajobrazu kulturowego;
- 2) podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych oraz wspieranie inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych na opiekę nad zabytkami.

Cele ogólne będą osiągnęte przez realizację konkretnych zadań i działań.

Cel 1: Wyeksponowanie poszczególnych zabytków oraz walorów krajobrazu kulturowego.					
L.p	Zadania	Działania	Termin wykonania	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Podmioty współdziałające
1.	Oznakowywanie obiektów zabytkowych.	Umieszczanie tablic informacyjnych „ZABYTEK CHRONIONY PRAWEM” na zabytkach nieruchomości wpisanych do rejestru zgodnie z rozporządzeniem ministra kultury (Dz. U. z 2004 r. Nr 30, poz.259)	2012-2015 działania ciągłe	powiat w porozumieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków, Wydział Oświaty i Zdrowia, Wydział Architektury i Budownictwa	gminy, inni właściciele obiektów zabytkowych
2.		opracowanie i wydanie „Mapy Zabytków Powiatu	2013-2014	Powiat, Wydział Oświaty i	gminy, LOT „Nad Skrwą i

		Sierpeckiego”		Zdrowia, Promocja	Sierpieńca”
3.	Promocja obiektów zabytkowych.	opracowywanie i wydawanie kalendarza plakatowego z wykorzystaniem zdjęć ciekawych obiektów zabytkowych oraz przyrodniczych powiatu	corocznie	Powiat, Wydział Oświaty i Zdrowia, Promocja, Wydział Rolnictwa i Środowiska	
4.		opracowanie i wydanie multimedialnej prezentacji powiatu sierpeckiego z uwzględnieniem m.in. istniejących historycznych obiektów, zabytków, pomników, miejsc pamięci narodowej, walorów przyrodniczo-krajobrazowych.	2013	Powiat, Wydział Oświaty i Zdrowia, Promocja, Wydział Rolnictwa i Środowiska	
5.		umieszczanie informacji o zabytkach powiatu sierpeckiego i związanych z nimi inicjatywach na stronie internetowej powiatu	2012-2015 działania ciągłe	Powiat, Wydział Oświaty i Zdrowia, Promocja,	
6.		umieszczanie informacji o zabytkach powiatu sierpeckiego i związanych z nimi inicjatywach w wydawnictwach powiatowych	2012-2015 działania ciągłe	Powiat, Wydział Oświaty i Zdrowia, Promocja,	
Cel II. Podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych oraz wspieranie inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych na opiekę nad zabytkami.					
1.	Wspieranie inicjatyw sprzyjających pozyskiwaniu środków finansowych na opiekę nad zabytkami.	- działania informacyjne - działania promujące opiekę nad zabytkami	2012-2015 działania ciągłe	Powiat, Wydział Oświaty i Zdrowia, Promocja,	gminy, organizacje pozarządowe, inni właściciele zabytków
2.	Działania edukacyjne wśród dzieci i młodzieży na temat kulturowej wartości zabytków i potrzeby opieki nad zabytkami.	- realizacja w szkołach ponadgimnazjalnych z terenu powiatu ścieżki edukacyjnej „Edukacja regionalna – dziedzictwo kulturowe regionu”, dotyczących	2012-2015 działania ciągłe	Powiat, Wydział Oświaty i Zdrowia, Promocja,	gminy, organizacje pozarządowe, inni właściciele zabytków, szkoły i placówki prowadzone

PROGRAM OPIEKI NAD ZABYTKAMI POWIATU SIERPECKIEGO NA LATA 2012-2015

		wiedzy o lokalnym dziedzictwie kulturowym w szkołach i placówkach opiekuńczo wychowawczych, - prowadzenie w szkołach i placówkach opiekuńczo wychowawczych kół zainteresowań związanych tematycznie z dziedzictwem kulturowym regionu, - zamieszczanie na stronach internetowych szkół i placówek opiekuńczo-wychowawczych informacji o lokalnych zabytkach, - organizowanie imprez turystycznych, rajdów, zlotów, obozów dla dzieci i młodzieży, nawiązujących tematycznie do miejscowych zabytków			przez powiat oraz inne jednostki organizacyjne
3.	Działania edukacyjne wśród mieszkańców powiatu.	uczestnictwo powiatu w wystawach zewnętrznych, giełdach, targach i konkursach	2012-2015 działania ciągłe	Powiat, Wydział Oświaty i Zdrowia, Promocja,	gminy, organizacje pozarządowe, inni właściciele zabytków, szkoły i placówki prowadzone przez powiat oraz inne jednostki organizacyjne
4.		- organizowanie powiatowych imprez z uwzględnieniem w programie tematyki krajoznawczo przyrodniczej, ochrony zabytków, dziedzictwa kulturowego itp. (również w drodze otwartych konkursów ofert),	2012-2015 działania ciągłe	Powiat, Wydział Oświaty i Zdrowia, Promocja,	gminy, organizacje pozarządowe, inni właściciele zabytków, szkoły i placówki prowadzone przez powiat oraz inne jednostki organizacyjne
5.		informowanie mieszkańców powiatu o atrakcjach kulturowo turystycznych powiatu sierpeckiego poprzez ukazanie i	2012-2015 działania ciągłe	Powiat, Wydział Oświaty i Zdrowia, Promocja,	gminy, organizacje pozarządowe, inni właściciele zabytków, szkoły i placówki

		prezentację szlaków turystycznych, miejsc wypoczynku, bazy noclegowej, obiektów zabytkowych i miejsc historycznych mających duże znaczenie dla dziedzictwa kulturowego na spotkaniach okolicznościowych i jubileuszowych oraz w wydawanych przez powiat mapach, albumach, pocztówkach, kalendarzach itp.			prowadzone przez powiat oraz inne jednostki organizacyjne
6.	Spółeczny Opiekun Zabytków	- powoływanie i odwoływanie społecznych opiekunów zabytków na wniosek wojewódzkiego konserwatora zabytków.	2012-2015	powiat w porozumieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków	

IX. Wdrażanie Powiatowego Programu Opieki nad Zabytkami.

1. Instrumenty prawne, instytucjonalne i finansowe.

W realizacji Programu Opieki nad Zabytkami wykorzystane zostaną instrumenty ogólne określone w programach rządowych i wojewódzkich, w tym w Krajowym Programie Opieki nad Zabytkami oraz w innych dokumentach o charakterze planistycznym i strategicznym, a także narzędzia i środki własne Starostwa Powiatowego oraz partnerów uczestniczących w realizacji programu – Mazowieckiego Konserwatora Zabytków, państwowych i samorządowych instytucji kultury, jednostek samorządu terytorialnego, kościołów, fundacji oraz organizacji pozarządowych.

Realizacja programu wymaga stałej współpracy starostwa z jednostkami samorządu położonych na terenie powiatu gmin spełniających istotną rolę w ochronie i popularyzacji dziedzictwa kulturowego.

Zakłada się, że cele nakreślone w Programie Opieki nad Zabytkami będą osiągnięte w wyniku szerokiej współpracy władz powiatu z Mazowieckim Konserwatorem Zabytków, jednostkami samorządu terytorialnego oraz organizacjami i związkami, których działania obejmują ochronę walorów krajobrazowych i kulturowych.

Finansowanie Powiatowego Programu Opieki nad Zabytkami będzie realizowane z wykorzystaniem środków z wielu źródeł. Będą to zarówno środki budżetowe, a także środki prywatne. Źródła finansowania tej sfery można

podzielić na:

- źródła publiczne: budżet państwa, budżety jednostek samorządu terytorialnego wszystkich szczebli,
- źródła prywatne: środki osób fizycznych, fundacji, kościelnych osób prawnych, organizacji pozarządowych i stowarzyszeń.

2. Monitoring działania Programu

Zgodnie z art. 87, ust. 5 Ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami za monitorowanie realizacji Programu Opieki nad Zabytkami odpowiada Zarząd Powiatu, który co 2 lata sporządza sprawozdanie i przedstawia je Radzie Powiatu.

Za wdrożenie, realizację i monitoring Programu odpowiada Wydział Oświaty i Zdrowia Starostwa Powiatowego w Sierpcu przy współpracy z Wydziałem Rolnictwa i Środowiska, samodzielny stanowiskiem d/s promocji oraz Wydziałem Architektury i Budownictwa.